

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย สำหรับผู้ปกครอง จังหวัดมหาสารคาม มีขั้นตอนในการดำเนินงาน 3 ขั้นตอน คือ

ขั้นที่ 1 การสร้างและพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรม การอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย สำหรับผู้ปกครองจังหวัดมหาสารคาม

ขั้นที่ 2 การทดลองใช้หลักสูตรการฝึกอบรม การอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย สำหรับผู้ปกครองจังหวัดมหาสารคาม

ขั้นที่ 3 การปรับปรุงหลักสูตรการฝึกอบรม การอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย สำหรับผู้ปกครองจังหวัดมหาสารคาม

การดำเนินการในขั้นที่ 1 การสร้างและพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรม การอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย สำหรับผู้ปกครองจังหวัดมหาสารคาม

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาข้อมูลเบื้องต้น
 - 1.1 ศึกษาทฤษฎีและหลักการต่างๆ จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย
 - 1.2 ศึกษาแนวทางการสร้างหลักสูตรการฝึกอบรม การอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย
 - 1.3 ศึกษาจากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักการพัฒนาหลักสูตรเพื่อการฝึกอบรม
2. สํารวจข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับผู้ปกครองที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเรื่องความรู้เกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย เพื่อศึกษาว่าผู้ปกครองมีความต้องการหาความรู้ในเรื่องที่ได้เป็นพิเศษ ดังรายละเอียดคือ
 - 2.1 ขั้นตอนในการสร้างแบบสอบถาม ดังนี้
 - 2.1.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 2.1.2 ศึกษาแบบสอบถามจากงานวิจัยต่างๆ

- 2.1.3 จำกัดขอบเขตข้อความที่ต้องการ
- 2.1.4 เลือกคำถามจากงานวิจัยต่างๆ ที่ได้รับการหาประสิทธิภาพ และปรับแบบสอบถามให้เหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่างของงานวิจัย
- 2.2 ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบสอบถามให้เลือกตอบและแบบปลายเปิด
- 2.3 นำแบบสอบถามไปให้กลุ่มบุคคลที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างประชากร แต่มีสภาพคล้ายคลึงกับตัวอย่างประชากรจำนวน 5 คน และนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความครอบคลุมและนำมาปรับปรุงให้สมบูรณ์อีกครั้ง
3. นำข้อมูลในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยที่พบว่า ผู้ปกครองมีความต้องการที่จะเรียนรู้มาสร้างเป็นกรอบแนวความคิดในการฝึกอบรม ประกอบด้วยเนื้อหา 3 หน่วย 12 เรื่อง เพื่อใช้ในการฝึกอบรมสำหรับผู้ปกครอง

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

หน่วยที่ 2 การป้องกันและรักษาสุขภาพอนามัย

1. การให้ภูมิคุ้มกันโรคเด็กปฐมวัย
 - 1.1 ความสำคัญของการให้ภูมิคุ้มกันโรคเด็ก
 - 1.2 ระยะเวลาในการพาเด็กไปรับภูมิคุ้มกัน
 - 1.3 ข้อควรปฏิบัติก่อนและหลังพาเด็กไปฉีดยา
2. การรักษาความสะอาดเด็กเล็ก
 - 2.1 ความสำคัญของการรักษาความสะอาด
 - 2.2 การอาบน้ำ การรักษาความสะอาด ตา หู เล็บ ผม และอวัยวะขับถ่าย
 - 2.3 การรักษาความสะอาดเครื่องนุ่งห่ม
 - 2.4 การฝึกให้เด็กรู้จักรักษาความสะอาดเอง
3. สุขภาพฟัน
 - 3.1 ความสำคัญของการรักษาสุขภาพฟัน
 - 3.2 สาเหตุที่ทำให้ฟันผุ
 - 3.3 การป้องกันฟันผุในเด็กและการบำรุงรักษาฟันเบื้องต้น
 - 3.4 การแปรงฟันที่ถูกต้องวิธี

หน่วยที่ 3 การส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย

1. ความสำคัญของการส่งเสริมพัฒนาการในเด็กปฐมวัย และพัฒนาการด้านต่างๆ ของเด็กปฐมวัย
2. การเลี้ยงดูลูกด้วยวิธี EQ สูง และวิธีเลี้ยงดูที่ไม่เหมาะสม
3. การฝึกให้เด็กมีระเบียบวินัย มีความรับผิดชอบและการพึ่งตนเอง
4. การให้รางวัลและการลงโทษเด็ก
5. การเล่นของเด็ก
6. เพลงสำหรับเด็ก
7. นิทานสำหรับเด็ก

2. ขั้นตอนในการสร้างเอกสารการฝึกอบรม

- 2.1 กำหนดวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรม ดังนี้
เพื่อพัฒนาความรู้ ความเข้าใจและการปฏิบัติเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย
- 2.2 กำหนดกรอบเนื้อหาตามกรอบแนวคิดหลักสูตรการฝึกอบรมฯ ที่กำหนดไว้ใน

แต่ละเรื่อง

3. ส่วนประกอบของเอกสารการฝึกอบรม

3.1 แผนการดำเนินงานกิจกรรมการฝึกอบรม

3.2 รายละเอียดของเนื้อหาประกอบกิจกรรมการฝึกอบรมในแต่ละเรื่อง

4. การหาคุณภาพของเอกสารประกอบการฝึกอบรม

นำเอกสารการฝึกอบรมไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความครอบคลุม ความถูกต้องเชิงเนื้อหา ความชัดเจนของภาษา ความถูกต้องที่เหมาะสม

การประเมินผล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมีดังนี้

1. แบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจ และการปฏิบัติตน เรื่องการให้การอบรม
เลี้ยงดูเด็กปฐมวัย
2. แบบสอบถามความพึงพอใจของผู้ปกครองที่เข้ารับการฝึกอบรม

1. แบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจ และการปฏิบัติตน เรื่องการให้การอบรม เลี้ยงดูเด็กปฐมวัย

1.1 ประเมินความรู้ของผู้ปกครอง โดยทำแบบทดสอบความรู้ก่อนและหลังการฝึกอบรม เพื่อดูว่าหลังการฝึกอบรมเพียงใด แบบทดสอบภาคความรู้มีดังนี้

- 1.1.1 ขั้นตอนในการสร้างแบบทดสอบวัดความรู้
 - 1) ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้
 - 2) สร้างแบบทดสอบวัดและประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ด้านความรู้
 - 3) กำหนดเกณฑ์การให้คะแนน คือ ตอบถูกได้ 1 คะแนน ถ้าตอบผิดหรือตอบเกินให้ 0 คะแนน
- 1.1.2 ลักษณะของแบบทดสอบความรู้แบบคำถามปรนัย ชนิดเลือกตอบ 3 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ
- 1.1.3 การหาคุณภาพของแบบทดสอบความรู้
 - 1) นำแบบทดสอบภาคความรู้ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความครอบคลุม ความถูกต้องเชิงเนื้อหาและจุดประสงค์

2) หากความเที่ยงของแบบทดสอบ มีขั้นตอนการดำเนินการโดยนำแบบทดสอบไปให้ผู้ปกครองที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คนทำ แล้วตรวจข้อสอบ ถ้าถูกให้ 1 คะแนน ถ้าผิดไม่ให้คะแนน รวมคะแนนข้อถูกของแต่ละคนมาเรียงจากมากไปหาน้อย (ประคอง กรรณสูตร, 2535) ในการวิเคราะห์รายข้อเพื่อหาระดับความยากค่าอำนาจจำแนกและเลือกข้อสอบที่มีความยากระหว่าง .20 - .80 มีอำนาจสูงกว่า .20 จำนวนทั้งสิ้น 30 ข้อ ซึ่งครอบคลุมเนื้อหาในเรื่องการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย นำไปหาความเชื่อมั่นตามสูตรของ Kuder Richardson 20

2. แบบสอบถามความพึงพอใจของผู้ปกครองที่เข้ารับการฝึกอบรมฯ

2.1 ขั้นตอนในการสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจของผู้ปกครอง

2.1.1 ศึกษาทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1.2 กำหนดเกณฑ์การประเมินเป็น 5 ระดับ การให้คะแนนข้อความจะยึด

เนื้อความเป็นไปตามความประสงค์เป็นหลักโดยให้คะแนนดังนี้

มากที่สุด	ให้	5	คะแนน
มาก	ให้	4	คะแนน
ปานกลาง	ให้	3	คะแนน
น้อย	ให้	2	คะแนน
น้อยที่สุด	ให้	1	คะแนน

2.2 ลักษณะของแบบสอบถามความพึงพอใจของผู้ปกครองเป็นแบบประเมินความพึงพอใจด้านการจัดกิจกรรมฝึกอบรม จำนวน 10 ข้อ แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ 5 ข้อ

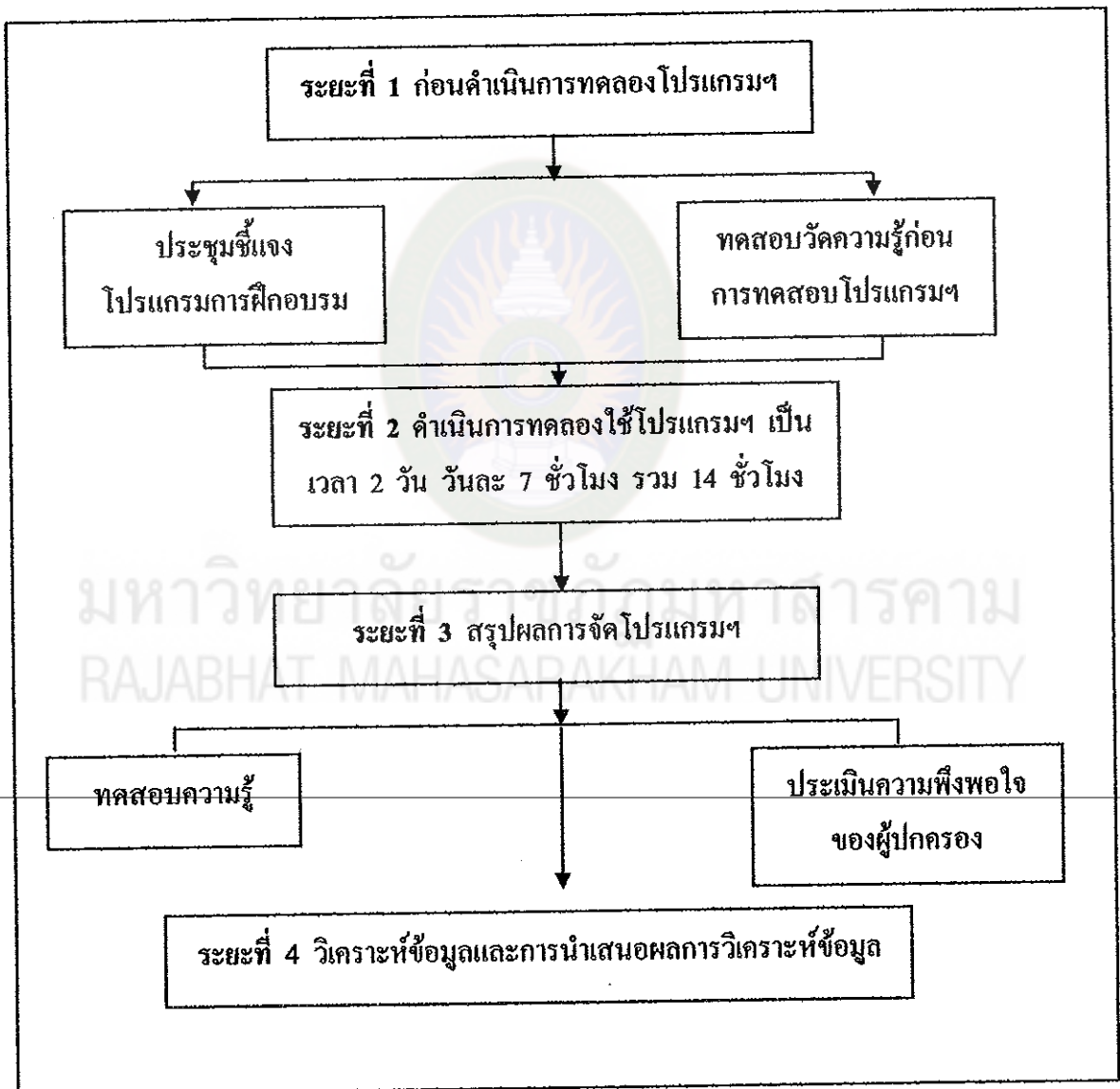
2.3 การหาคุณภาพแบบสอบถามความพึงพอใจ

2.3.1 นำแบบสอบถามความพึงพอใจไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจสอบความถูกต้องของความครอบคลุมของเนื้อหาและจุดประสงค์ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้ได้แบบสอบถามความพึงพอใจที่ดีที่สุด

ขั้นที่ 2 การทดลองหลักสูตรฝึกอบรมผู้ปกครอง เรื่อง การอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย สำหรับผู้ปกครอง ศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียน บ้านแจ้ง

แบ่งการดำเนินการทดลองใช้หลักสูตร ออกเป็น 4 ระยะ ตามแผนภูมิที่ 2 ดังนี้

แผนภูมิที่ 2 การพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย สำหรับผู้ปกครอง ศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียนบ้านแจ้ง ขั้นที่ 2 การทดลองใช้โปรแกรมฯ

2.1 ระยะก่อนการทดลองโปรแกรมฯ

2.1.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้ดำเนินการคัดเลือกประชากรและกลุ่มตัวอย่าง คือผู้ปกครองเด็กปฐมวัย ศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียนบ้านแจ้ง โดยการเลือกแบบเจาะจง จากผู้ที่มีความสนใจและมีความพร้อมที่จะเข้ารับการฝึกอบรม และไม่เคยได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กมาก่อน

2.1.2 ดำเนินการทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจของกลุ่มตัวอย่าง

- 1) ผู้วิจัยประชุมชี้แจงโปรแกรมการฝึกอบรมให้แก่ผู้ปกครองที่เข้าร่วมกิจกรรมการฝึกอบรม
- 2) ทดสอบความรู้ความเข้าใจเรื่องการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยก่อนการทดลอง

2.2 ระยะการดำเนินการทดลองใช้โปรแกรม ในปีการศึกษา 2550 ทั้งหมด 30 คน

2.3 ทดลองโปรแกรมการฝึกอบรมให้แก่ผู้ปกครองเป็นเวลา 2 วัน ระหว่างวันที่ 2 - 3 พฤษภาคม 2550

ผู้วิจัยดำเนินการฝึกอบรมโดยแบ่งเนื้อหาการอบรมในแต่ละวันดังรายละเอียดการดำเนินการทดลองโปรแกรมฯ ในตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางการฝึกอบรมการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยสำหรับผู้ปกครองจังหวัดมหาสารคาม
ตารางที่ 3.1

ลำดับที่	วัน เดือน ปี	กิจกรรม
1	2 พฤษภาคม 2550 8.00 – 8.30 น.	ลงทะเบียนรับเอกสาร ประชุมชี้แจง
2	8.30 – 9.00 น. 9.00 – 10.00 น.	ทำแบบทดสอบ หน่วยที่ 1 โภชนาการ - อาหารที่บำรุงสมองและร่างกายของเด็ก - อาหารที่ให้โทษแก่สมองและร่างกายของเด็ก
3	10.00 – 11.00 น.	การปรุงอาหาร - การรักษาความสะอาดในการปรุง - การปรุงอาหารเพื่อรักษาคุณค่าอาหาร

ลำดับที่	วัน เดือน ปี	กิจกรรม
4	11.00 – 12.00 น.	หน่วยที่ 2 การป้องกันและรักษาสุขภาพอนามัย การให้ภูมิคุ้มกัน ความสำคัญ ระยะเวลาและข้อควรปฏิบัติ
5	12.00 – 13.00 น.	พักรับประทานอาหารกลางวัน
6	13.00 – 14.00 น.	เพลงและการเล่นสำหรับเด็ก
7	14.00 – 15.00 น.	การรักษาความสะอาดเด็กเล็ก - ความสำคัญของการรักษาความสะอาด - การอาบน้ำ การรักษาความสะอาด หู ตา เล็บ ผม และอวัยวะขับถ่าย - การรักษาความสะอาดเครื่องนุ่งห่ม - การฝึกให้เด็กรู้จักรักษาความสะอาดเอง
8	15.00 – 16.00 น.	สุขภาพฟัน - ความสำคัญของการรักษาฟัน - สาเหตุที่ทำให้ฟันผุ - การป้องกันฟันผุในเด็ก และการบำรุงรักษาฟันเบื้องต้น - การแปรงฟันที่ถูกต้องวิธี
9	16.00 – 16.30 น.	สรุป เนื้อหา หน่วยที่ 1 โภชนาการและหน่วยที่ 2 การป้องกันและรักษาสุขภาพอนามัย
1	3 พฤษภาคม 2550 8.30 – 9.30 น.	หน่วยที่ 3 การส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย ความสำคัญของการส่งเสริมพัฒนาการในเด็กปฐมวัย พัฒนาการด้านต่างๆ ของเด็กปฐมวัย
2	9.30 – 10.30 น.	การเลี้ยงดูลูกให้มี EQ สูง การเลี้ยงดูลูกที่ไม่เหมาะสม
3	10.30 – 11.30 น.	การฝึกให้เด็กมีระเบียบวินัย ความรับผิดชอบและพึ่งตนเอง
4	11.30 – 12.00 น.	การให้รางวัลและการลงโทษเด็ก
5	12.00 – 13.00 น.	พักรับประทานอาหารกลางวัน
6	13.00 – 15.30 น.	การเล่น เพลงและนิทานสำหรับเด็ก
7	15.30 – 16.00 น.	สรุปเนื้อหาหน่วยที่ 3
8	16.00 – 16.30	ทำแบบทดสอบ

หมายเหตุ แต่ละหน่วยสามารถสอนโดย การบูรณาการ ยึดหยุ่นปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสม

2.4 ระยะหลังการทดลองโปรแกรมฯ

มีขั้นตอนดำเนินการสรุปได้ดังนี้

2.4.1 ผู้ปกครองได้ทำกิจกรรมการอบรมเลี้ยงดูใช้เวลา 2 วัน

2.4.2 ทดสอบความรู้ความเข้าใจด้วยแบบทดสอบฉบับเดิม นำคะแนนไปวิเคราะห์

ข้อมูล

2.4.3 นำแบบประเมินความพึงพอใจของผู้ปกครองไปวิเคราะห์

2.5 การวิเคราะห์ข้อมูลและนำเสนอการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลและนำเสนอผลการวิเคราะห์แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

2.5.1 เปรียบเทียบผลการทดสอบความรู้ความเข้าใจ เรื่อง การอบรมเลี้ยงดูเด็ก
ปฐมวัย ก่อนและหลังการฝึกอบรม วิเคราะห์ผลจากการเปรียบเทียบโดยใช้ค่า t -test

2.5.2 ประเมินผลจากข้อมูลแบบสอบถามความพึงพอใจและความคิดเห็นของ
ผู้ปกครอง วิเคราะห์โดยคำนวณหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลความหมาย ของการ
ประเมิน โดยใช้เกณฑ์เฉลี่ยสัมพันธ์กับความหมาย ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.50 - 5.00 หมายถึง ประเมินระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.50 - 4.49 หมายถึง ประเมินระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.50 - 3.49 หมายถึง ประเมินระดับปานกลาง

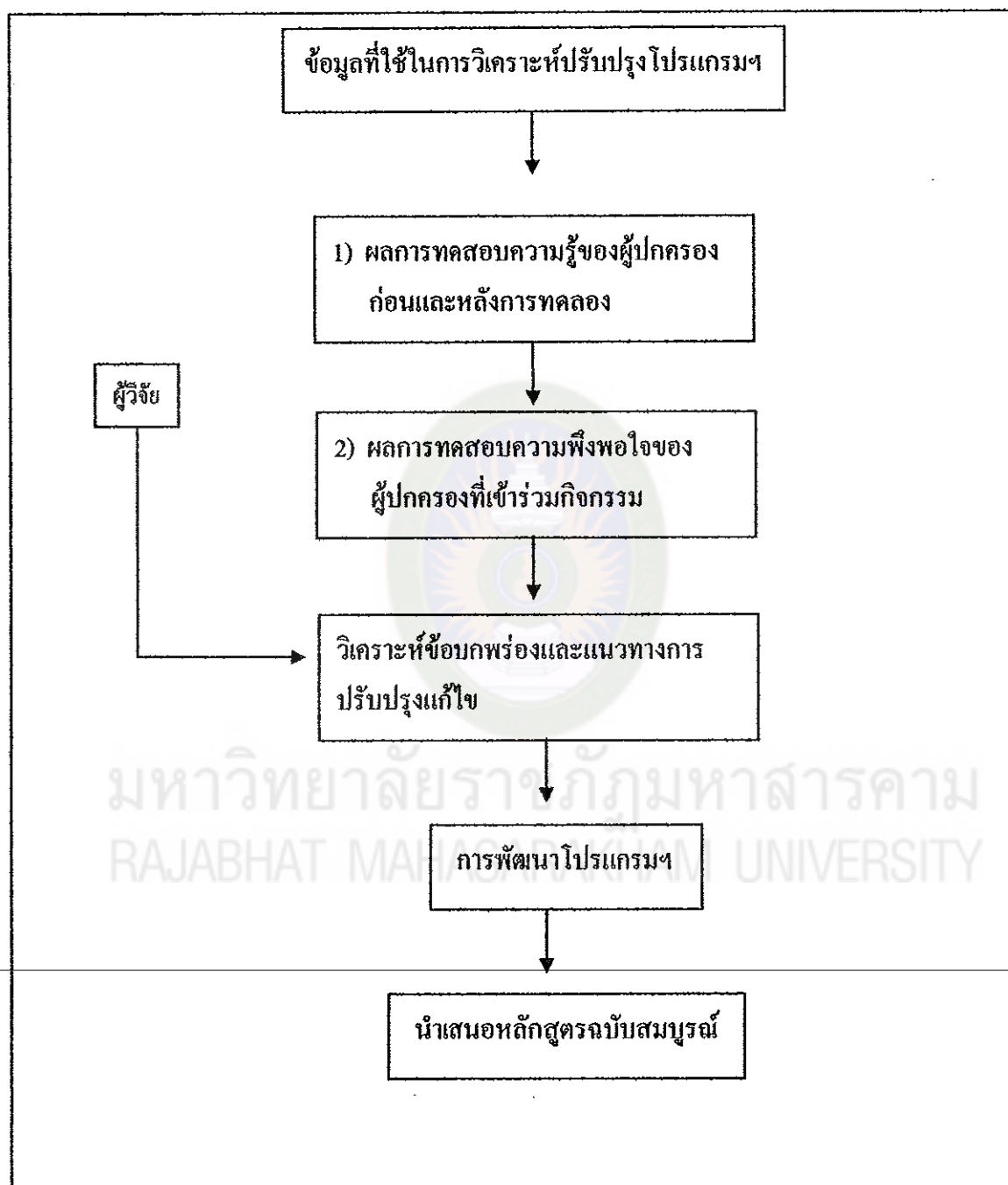
ค่าเฉลี่ย 1.50 - 2.49 หมายถึง ประเมินระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.49 หมายถึง ประเมินระดับน้อยที่สุด

ขั้นที่ 3 ปรับปรุงและนำเสนอหลักสูตรฝึกอบรมการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย สำหรับผู้ปกครอง
ศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียน บ้านเชิง

นำผลการทดลองมาปรับปรุงโปรแกรมฝึกอบรมผู้ปกครอง มีรายละเอียดของการปรับปรุง
ตามแผนภูมิที่ 3 ดังนี้

แผนภูมิที่ 3 การพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย สำหรับผู้ปกครอง ศูนย์พัฒนาเด็กวัยก่อนเรียนบ้านเชิง ชั้นที่ 3 การปรับปรุงและนำเสนอโปรแกรมฯ

3.1 นำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ผลการทดสอบความรู้ความเข้าใจของผู้ปกครองหลังการใช้โปรแกรมฯ และผลการประเมินความพึงพอใจของผู้ปกครอง และนำผลการประเมินมาปรับปรุงแก้ไข

3.2 ปรับปรุงแก้ไขตามประเด็นที่วิเคราะห์และนำเสนอหลักสูตรฝึกอบรมการอบรมเลี้ยงดู
เด็กปฐมวัย สำหรับผู้ปกครองจังหวัดมหาสารคาม ฉบับสมบูรณ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY